

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Ректор ПВНЗ «Медико-
Природничий Університет»**

Михайло ВОЛКОВ

«04» червня 2026 року

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
з історії України

МИКОЛАЇВ – 2026

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ЩОДО ВСТУПУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ДО ПВНЗ «МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

1. Загальні положення

Програма співбесіди з історії України для вступу до ПВНЗ «Медико-Природничий Університет» для здобуття вищої освіти охоплює всі розділи шкільної програми та розроблена на основі Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 № 696.

Співбесіда проводиться з метою перевірки знань, умінь та навичок вступника з історії України, що є достатніми для здобуття вищої освіти та надає право вступнику проходити конкурсний відбір відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ПВНЗ «Медико-Природничий Університет» у 2026 році.

Програма співбесіди з історії України спрямована на виявлення рівня сформованості знань та умінь зі шкільного предмета «Історія України» на основі яких учасник тестування вміє: орієнтуватися в історичному часі та просторі, знаходити взаємозалежність в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля, уміння працювати з джерелами історичної інформації, формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

2. Зміст програми співбесіди з історії України

Тема 1. ВСТУП ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Історія України як наука. Періодизація історії України. Джерела з історії України: речові, усні, писемні та візуальні.

Тема 2. СТАРОДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Поява та розселення людей на території України. Заняття привласнювального господарства. Неолітична революція. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Ремесла. Трипільська і середньостогівська археологічні культури. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та в Криму. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Історичні витоки українського народу.

Тема 3. РУСЬ-УКРАЇНА (КИЇВСЬКА ДЕРЖАВА)

Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни, уличі, тиверці, хорвати) білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древляни). Назва «Русь». Руська земля. Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність перших київських князів. Державотворення кінця X середини XI ст.. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь-Україна (Київська держава) в першій третині XII ст.. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільнополітичне та господарське життя. Культура й духовність.

Тема 4. КОРОЛІВСТВО РУСЬКЕ (ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА). МОНГОЛЬСЬКА ПРАВДА

Об'єднання Галицького та Волинського князівства. Розбудова Галицько-Волинської держави (королівства Руського) в 1238-1264 рр. Монгольська правда на південно-західні землі Русі. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава) за нащадків Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

Тема 5. РУСЬКІ УДІЛЬНІ КНЯЗІВСТВА У СКЛАДІ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIV – ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVI СТ. КРИМСЬКЕ ХАНСТВО

Змагання Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу сусідніх держав (угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайло. Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя. Культура й духовність.

Тема 6. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVI СТ.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорізької Січі. Повстання 1590-х рр.. Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність.

Тема 7. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ.

Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. «ординація Війська Запорізького..». Культура. Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620р. Духовність.

Тема 8. НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ VII СТ.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорізького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.

Тема 9. КОЗАЦЬКА УКРАЇНА НАПРИКІНЦІ 50-80-Х РР. XVII СТ.

Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50-80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя. Запорізька Січ. У складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

Тема 10. УКРАЇНСКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ XVII – В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVIII СТ.

Гетьманщина в 1687-1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20-30-х рр. XVIIIст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.) Культура. Києво-Могилянська академія. Духовність.

Тема 11. УКРАЇНСКІ ЗЕМЛІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVIII СТ.

Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорізької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1773, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Культура й духовність.

Тема 12. УКРАЇНСКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ НАПРИКІНЦІ XVIII – В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французько-російської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

Тема 13. УКРАЇНСКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ НАПРИКІНЦІ XVIII – В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.

Тема 14. КУЛЬТУРА УКРАЇНИ КІНЦЯ XVIII - ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.

Тема 15. УКРАЇНСКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Події Кримської війни 1853-1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860-1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.

Тема 16. УКРАЇНСКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРЩИНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

Тема 17. КУЛЬТУРА УКРАЇНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX - НА ПОЧАТКУ XX СТ.

Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церкви.

Тема 18. УКРАЇНСКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В 1900-1914 РР.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентарських громад в III та IIIІ Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907-1914 рр.

Тема 19. УКРАЇНСКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРЩИНИ В 1900-1914 РР.

Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування свідомості населення західноукраїнських земель.

Тема 20. УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914-1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914-1917 рр.

Тема 21. ПОЧАТОК УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Революційні події в Україні в 1917- на початку 1918р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.

Тема 22. РОЗГОРТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ. БОРОТЬБА ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ

Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська народна республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.) Культура та духовність.

Тема 23. УТВЕРДЖЕННЯ БІЛЬШОВИЦЬКОГО ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ

Форсована індустріалізація. Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932-1933 рр. – геноцид українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х початку 1930-х рр. Згортання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.

Тема 24. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В МІЖВОЄНИЙ ПЕРІОД

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

Тема 25. УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Хронологічні межі окупації України нацистами та їх союзниками; дати Акта проголошення Української Держави, створення УПА, депортації комуністичним режимом кримсько-татарського народу та інших етносів Криму; сутність українського питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни; цілі та напрями німецько-радянської співпраці від серпня 1939 р. до червня 1941 р.; роль українців у перемозі над нацистською Німеччиною в роки Другої світової війни.

Тема 26. УКРАЇНА В ПЕРШІ ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Дати ключових подій політичного, соціального-економічного життя в Україні повоєнного періоду; факти «радянізації» західних областей УСРС та боротьби з учасниками ОУН і вояками УПА.

Тема 27. УКРАЇНА В УМОВАХ ДЕСТАЛІНІЗАЦІЇ

Суть хрущовських надпрограм; хронологічні межі децентралізації управління економікою УРСР; дати передання Кримської області до складу УСРС, утворення Українського національного комітету та Української робітничо-селянської спілки; прояви дисидентського руху.

Тема 28. УКРАЇНА В ПЕРІОД ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗИ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ

Хронологічні межі випуску «Українського вісника»; діяльності Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод; напрями опозиційного руху, методи боротьби влади з інакодумцями.

Тема 29. ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Дати: Чорнобильської катастрофи, ухвалення «Декларації про державний суверенітет України», «Акта проголошення незалежності України», Всеукраїнського референдуму і виборів Президента України 1 грудня 1991 р.

Тема 30. СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ

Хронологічні межі «Помаранчевої революції», дати схвалення Конституції України, Тузлівської кризи, проголошення курсу на євроатлантичну інтеграцію; основні державотворчі процеси в Україні впродовж 1991–2013 рр.

Тема 31. ТВОРЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНИ

Хронологічні межі Революції Гідності та російсько-української війни ХХІ ст., анексії Криму, основних подій антитерористичної операції/операції об'єднаних сил (наступ українських військ у червні-серпні 2014 р., бої під Іловайськом, оборона Донецького аеропорту, бої за Дебальцевський виступ), широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну та відсічі йому (оборона Києва, Маріуполя та інших українських міст, Бучанська трагедія, вигнання російських окупантів із Харківщини); основні регіони і місця бойових дій російсько-української війни.

3. Структура проведення та критерії оцінювання результатів співбесіди з історії України

Вступнику на співбесіді з предмета історія України задають щонайменше два питання. У разі, якщо за отриманими відповідями члени комісії не можуть встановити рівень знань вступника, йому можуть бути задані додаткові питання. Відповідь вступника на кожне питання оцінюється у балах за шкалою наведеною у додатку 1. Загальний бал розраховується як сума балів за усі поставлені питання. Для вступу на навчання для здобуття вищої освіти у ПВНЗ «Медико-Природничий Університет» вступнику необхідно набрати не менше 100 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНОЇ ВІДПОВІДІ

Кількість балів	Умови отримання
0-24	- вступник припускається грубих помилок при відповіді на поставлене питання і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них; - виявляє повне незнання і нерозуміння матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок в аналізі явищ.
25-49	- вступник виявляє знання і розуміння основного матеріалу, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки на них; - відповідь надає невпевнено, також мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - не в змозі без допомоги вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;
50-74	- вступник дає правильну та повну відповідь на поставлене питання, але на додаткові контрольні питання відповідає лише з деякою допомогою; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, припускається у відповіді неточностей, які виправляє сам або при першому зауваженні; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання;
75-100	- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - проявляє глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння матеріалу, що викладається вступником.

4. Рекомендована література

1. Історія України : підруч. для 7 кл. закл. загал. серед. освіти /О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2020. – 144 с.
2. Історія України: підруч. для 8 кл. закл. загал. серед. освіти /О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2021. – 192 с.
3. Історія України: підруч. для 9 кл. закл. загал. серед. освіти /О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2017. – 288 с.
4. Історія України (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 240 с.
5. Історія України (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2019. – 288 с.
6. Брецько Ф. Ф. Історія України 1939—2009 років : Конспект-довідник. — Тернопіль : Мандрівець, 2010. — 328 с.
7. Грицак Я. Й. Подолати минуле: глобальна історія України. – Київ: Портал, 2021. – 432 с.
8. Король В. Ю. Історія України : навч. посіб. — К. : Видавничий центр «Академія», 2008. — 496 с.
9. Кучерук О. Ілюстрована енциклопедія історії України : у 3 т / Іл. та худож. оформл. Л. Голембовська, С. Голембовська. — К. : Спалах, 2004. — 215 с.
11. Мицик Ю. А., Бажан О. Г. Історія України : навч. посіб. — К. : ТОВ Видавництво «КЛІО», 2015. — 677 с.
12. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с. — —
13. Салабай В. Ф., Панчук Л. О., Титаренко Я. А. Політична історія ХХ століття : Навч. посібник. — К., 2001. — 376 с.
14. Україна : Політична історія ХХ — початок ХХІ ст. — К., 2007. — 1028 с.
15. Уривалкін О. М. Довідник з історії України. — К. : КНТ, 2009. — 1008 с.